

històriques, sobre la vila i monestir etc. També plena de dades històriques la nota, de 60 pp., de Fra J. Gazulla, *El Puig de Santa Maria*, en *Congr. d'Hist. de la Cor. d'Aragó*, 1925, 928ss. En el cens de 1609 figuren junts *El Puig* i «*La Creu*» (Cf. art. *Farnals* supra), amb 103 cases, depenents dels Jurats de Val. Més biblgr. en Lz. Vargas II, 90.

DERIVATS. Abstenint-nos de noms d'explicació evident, o limitant-ho a una enumeració dels prou clars:

PUJAL Cf. *DECat.* vi, 854b52ss.

1) Llogaret del baix Urgellet, te. Cabó, dins aqueixa vall.

PRON.: *lo pužál* a Organyà (Casac. 192): *gent.: pužalēns*.

MENCIONS ANT.: 1033: *illo Puial* (*BABL* VIII, 422); 1038: *ipso Puial* (*BABL* VIII, 425); 1056: id. (*BABL* VI, 357); 1079: «villa vocitata *Puiab*» (*BABL* VI, 387); 1243: Ramon de Zo-Camp *des Pujal* d'Organyà (*BABL* VII, 184).

2) Agre d'Enviny (Pall.).

PRON. *pujál* a Sort. (Casac. 1920); *pužál* ibid. (1931).

3) En plural. Dos llogarets bessons en el Gironès, agre. a Cornellà. Els distingeixen com *Pujals dels Cavallers* i *P. dels Pagesos*, com informaven a Casac. a Girona, 1920, generalment aquella s'anomena *Pužáls* i prou, o bé més familiarment *pužalásus*, mentre que l'altre és corrent dir-ne *pužáls*. A mi em digueren *puzáls* aquell, i *pužáls dels pagesos* l'altre, a Cornellà (XLIV, 150; 1964).

Segons les grafies de 1359 podríem sospitar que es tracti del cpt. *Pujalt* (supra), que en ser pluralitzat reduït a *-lts* a *-ls*, però com que les formes d'aquest cens, sovint errades o aproximades, no tenen autoritat, fem més cas de les altres, que ja mostren des d'abans el plural *Pujals*. 1017: «in com. Gerundensi *Puğalz*», citat entre Corts i Borronà (*MarcaH.* col. 1000): nó és ben clar, que no es refereixi a un sol dels dos llog. (quin dels dos?), però més aviat sospito que llavors no estarien encara dissociats, i els anomenarien conjuntament i indistinta. Igual pensem de les 3 mencions següents. 1019: *Puğals* (Villan. *Vi. Li.* XII, § 300); 1035: *Pujals* (*Cart. St. Cugat* II, 197); c. 1050: *Pujals* (*BABL* III, 479).

Distingint-los: 1359: *Pugalt dels Cavallers* — *Puyalt dels Cavallers* (*CoDoACA* XII, 110, 101); i *Puyalt dels pagesos* (*CoDoACA* XII, 101); 1362: Par. Ste. Marie *Podialibus Militum*, i Par. Ste. Eulalie de *Podialibus rusticorum*, Llibre Verd (Alsius, 194).

4) *Pujals* a Conflent, prop d'Aiguatèbia: 1371: «de *Aquatepida* et *Puyalibus*» (*Stils de Vfr. de Cfl.*, f.º 41c.º).

5) Mas *Els Pujals* te. La Vansa (xxxviii, 26.8,30.19). I sengles pdes. muntanyenques: *Pujals* a Llor prop de Finestrelles (xxiii, 36.9, 38.2); St. Julià de Cerdanyola; Cambrils d'Odèn, (xxxviii, 162.7). Es

Pujals a Capdepera (xli); *Pladepujals*, carena d'uns 1200 alt, entre la vall del Rigart i la de Gombren (uns 0h3 a l'O. de Comaermada, LL i 81). *Font del Pujal* a Saldes (xxxviii, 73.4). *El Pujalet*, tossalet valencià a Oliva (xxxiii, 42.13).

EL PUJANT

Cf. *DECat.* vi, 85a29ss. En Top. sobretot propi de 10 Mall. i funcionant pertot com substantiu, com es veu també per dos noms del Princ.: *Pujantllong* pda. a Cerdanya, te. Enveig (xxiii, 73.21); i el dim. *Pujantell* te. Lavansa (cogn. i crec NL, xxxviii, 27.24). *El Pujant*, veinat te. Lloseta, de 90 hab. (*NIGE*), 15 poss. segons el m. Despuig; Amengual, *Gram. Mall.* 357.

Font del Pujàs, prop de Valielles, te. Navès, entre Busa i Guixers (exc. 187, i xxxviii, 146.20).

PUJOL

Cf. *DECat.* VI, 856b10-44. N'hi ha tants pertot, i és cosa tan adotzenada, que es pot deixar, amb poca excepció. *Pujol* llogaret al Pallars, agregat a Peramea:

PRON. *pujól*, a Gerri, Casac. 1920.

MENC. ANT. 949: «*ipso Puiolo*» (Abadal, *P. i R.*, n. 367): 1163, en butlla papal: «ecclesiam Sti. Petri de *Pui<o>lo*» (SerranoS., *NHRbg.* 108). Del dim. *pujolet* citem *Els Espiolets*, paratge de l'alta vall andorrana de la Valira d'Orient, nom d'un turó damunt Soldeu, que ja en *E.T.C.* II, 12, suggeria explicar per una pron. negligent de *els puiolets*: cf. *Llaur dels Pujoles*, te. Pallerols del Cantó (xxxvii, 197.13).

De *Pujolos*, amb fonètica mossàrab, pron. *-lus̄deu* venir el nom d'una alqueria ant. *Pujulutx*, amb un tractament com el de *Cugullutx*, *CUCULLOS*, *Hortalutx* *HORTULOS*, i altres que he estudiat en el vol. I. El nom d'aquesta apareix un poc deformat pels copistes en el *Rept.* en diverses variants: «alqueria *Ayn Pujulatx*» (amb la *u* uncial confosa amb *u*), en el *Rept.* 104: a la p. 29, en el mateix lloc en dues vars. mss., errades en part i en part millors: «*Ralblam Pouliche*» i «Alch. *Ayn Porrohutx*»; Quadrado hi llegeix: «alq. *Rab l'Ayn Porrohutx*» (479). En el primer mot del nom propi, no hi deu haver l'ar. 'ajñ' font', com devia entendre Quadrado, i algun dels copistes sinó *rablañ* 'els dos rafals', dual de *rabl*, on *ñ* ha estat mal copiat en part com *m*; i la *r* en part de les variants deu ser err. de lectura per *i. pujulutx*, doncs, pertot.

COMPOSTOS DE PUIG. Els ordenem per ordre alfabètic del segon component, però prescindint del *de* unitiu o d'un article (*l*) si hi fa el mateix paper.